

UNITATE ÎN DIVERSITATE PRIN ABORDARE HOLISTICĂ

Profesor limba engleză, Györgydeak Patricia

Școala Profesională Bontida (Răscruci)

ARTA, PREDAREA ȘI ÎNVĂȚAREA

Aristotel considera că scopul artei nu este de a ilustra aspectul exterior al lucrurilor, ci semnificația lor interioară. De-a lungul vremurilor, predarea a căpătat mai multe forme și a fost abordată din perspective numeroase, evoluând cu tendințele societății.

Ce au în comun arta, predarea și învățarea? Atât în artă, cât și în educație explorăm potențialul înfrumusețării – a spațiului, intelectului și a societății. Dacă în artă artistului îi revine posibilitatea utilizării unei palete generoase de instrumente, texturi, forme și jocuri cromatice pentru a obține un aspect unitar al imaginației prin creativitate, în predare, profesorul alchimizează cunoștințe, metode, tehnici, experiențe personale și valori înspre a ajunge nu doar la finalitățile educației prin scopurile și obiectivele educaționale, ci și a transforma potențialul elevului în ființa complexă care este, ce deține totodată informații eficientizate în abilități pe care le poate utiliza nu doar în mediul școlar, ci și în contexte reale de viață.

Așadar, relevantă este varietatea metodelor prin care se produce rezultatul și semnificația interioară pe care o dăm produsului finit, prin care acestea capătă valoarea și sensul care preschimbă concepte în concret.

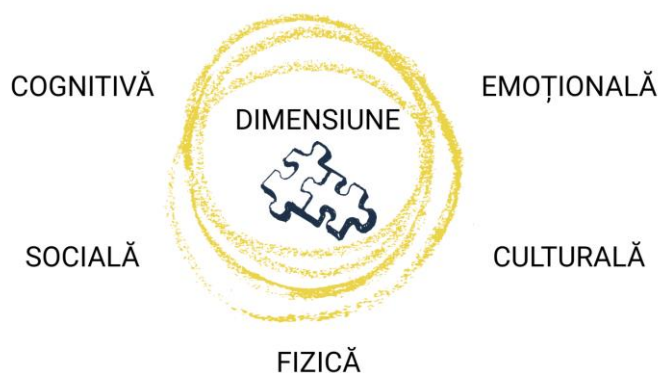
Prin abordarea personalizată a procesului de predare, învățarea capătă pentru elev valența formării personalității, dobândirea de competențe, precum și a integrării sociale și profesionale, oferindu-i posibilitatea explorării tărâmului unic al demersului de formare. Experiența didactică și diversitatea mecanismelor de abordare a predării creează un context propice de asamblare a bucăților informaționale într-un mozaic unitar, redat prin conturarea complexității ființei umane. A lucra cu oamenii este o adevărată artă deoarece putem transforma în capodopere simple momente și parcursuri educaționale. Cele trei, arta, predarea și învățarea, explorate din dimensiuni multiple și conexe, sunt o călătorie magică, de la interior spre exterior și viceversa.

DE LA PERSPECTIVA TRADIȚIONALĂ LA ABORDAREA HOLISTICĂ

Experiența didactică m-a readus mai aproape de un concept antic de predare, și anume, educația holistică. Abordarea holistică este un concept străvechi, ce privește elevul ca pe o ființă complexă, considerând mai multe laturi ale sale, nu doar partea de

intelect. Așadar, indiferent de materia predată, se va lua în considerare dimensiunea cognitivă, emoțională, socială, culturală și fizică a elevului, accesând zone care să contribuie la dezvoltarea lui din mai multe perspective. Prin reperul holistic creat, am construit un ecosistem educațional prin care fiecare elev se simte valorizat și acceptat, capabil să participe la formarea și transformarea lui, din elev, în cetățean cu abilități ce trec dincolo de poarta școlii, precum și prin creionarea unor valori înalte.

ABORDARE HOLISTICĂ

GAP

Organizații internaționale precum **UNESCO** promovează explicit o abordare holistică a educației, considerând-o importantă pentru o dezvoltare durabilă și formarea «întregii persoane», nu doar a părților acesteia. Ceea ce este minunat la acest concept este că educația holistică nu o anulează pe cea tradițională, ci ele sunt complementare.

Școala holistică este un amestec de teorii, pedagogii și principii.

O perspectivă holistică în educație integrează așadar, mai multe dimensiuni:

- **Cognitivă:** stiluri diferite de învățare, ritmuri variate;
- **Emoțională:** siguranță psihologică, autoreglare;
- **Socială:** relații, colaborare, apartenență;
- **Culturală:** identitate, diversitate, echitate;
- **Fizică:** sănătate, mediu de învățare adecvat.

Incluziunea apare când toate aceste dimensiuni sunt adresate simultan, și nu fragmentat.

Beneficii ale educației holistice. Există în activitatea de învățare o serie de experiențe și informații pe care elevii le asimilează și care se dovedesc a fi utile prin prisma folosirii acestora în diverse contexte.

10 beneficii ale inserțiilor de tip holistic în rutina de predare

Atunci când un elev este abordat holistic el va fi capabil să:

- gestioneze resurse înspre reușita școlară – organizează mai bine timpul și se poate autoevalua;
- conștientizeze efectele implicării lui în procesul de dezvoltare și învățare;
- canalizeze energia înspre creativitate și creștere;
- dezvolte latura socio-emoțională: creează relații în mediul școlar ce susțin armonia prin empatie și proactivitate;
- facă diverse conexiuni între informații pentru a le transforma în cunoaștere și abilități ;
- își depășească anumite limite înspre un rezultat mai nobil;
- treacă de la o mentalitate rigidă la una de creștere;
- colaboreze mai eficient cu profesorii și colegii;
- identifice, numească și controleze emoții ce influențează starea generală și traseul educațional.

Activități ce vizează dimensiunile holistice .Activitățile se pot regăsi ca momente specifice dedicate dezvoltării anumitor aspecte ale dimensiunilor holistice, atât în timpul orelor sau ca activități extracurriculare pentru învățarea de-a lungul vieții, precum și înspre autocunoaștere și dezvoltarea unui simț al conștientizării sinelui:

1. **Dimineța conștientă** (observare și recunoaștere);
2. **Timpul pentru liniște** (un moment de pauză în zgomotul cotidian școlar);
3. **Superstarul absolut** (punerea accentului pe calitățile fiecăruia);
4. **Activități de dezvoltare socio-emoțională** (întărirea spiritului de echipă / creșterea încrederii în sine);
5. **Jurnal** (monitorizare, explorare, disciplină, creativitate);
6. **Mail către EU din viitor** (conștientizare alegeri, viziune pentru viitor, dezvoltarea imaginației);
7. **Alfabetul holistic** (pe teme variate, elevii pot crea un alfabet cu aspecte esențiale pentru ei – dezvoltarea comunicării asertive, setarea limitelor în manieră pacifistă);
8. **Feedback pe calități și progres**, oricât de mic;
9. **Evaluarea și oferirea diplomelor pentru caracter și valori** (diplome socio-emoționale / comportamentale);

10. **Meta-chestionare** (chestionare despre ei, plăceri, modalități de învățare, preferințe în abordare și tehnici de învățare, chestionare tip meta-învățare: învățare despre învățare).

Tradiții și practici educaționale incluzive. Incluziunea holistică este mai mult decât o varietate de activități de-a lungul anilor – este o cultură educațională ce vede elevul ca o ființă complexă și i se adresează și din această perspectivă.

Tradiții incluzive - ritualuri instituționale. Tradițiile sunt puternice deoarece au capacitatea de a modela cultura școlii în timp.

Putem opta pentru:

- **Ritualuri de început și încheiere a zilei:** cercuri de dimineață (check-in emoțional) și reflecții de final (ce am învățat, cum m-am simțit);
- **Celebrări ale diversității:** zile tematice interculturale (discuții despre valori) și calendar educațional care include perspective diverse;
- **Recunoaștere echitabilă:** premii nu doar pentru performanță academică, ci și pentru progres, empatie, colaborare și „vocea elevului”, care să fie auzită în mai multe decizii de la nivelul școlii.

Abordarea holistică este considerată de multe personalități din domeniu o artă, tocmai prin apropierea de complexitatea ființei. Aceasta oferă posibilitatea **integrării competențelor socio-emoționale în rutina predării**, prin exerciții de empatie, management al conflictelor, mindfulness sau pauze de reglare. Exerciții de acest tip vor putea influența nu doar calitatea actului educational, ci și atmosfera generală din instituție.

Reperul holistic creat în desfășurarea orelor se dovedește eficient prin feedback-ul avut, iar aceasta este o remarcă ce se observă prin: adaptabilitate, depășirea provocărilor prin reziliență, sistematizarea procesului de învățare, dezvoltarea abilităților de gândire, asumarea responsabilității, descoperirea propriului potențial, expunerea elevilor la o variantă pe care ei nu au accesat-o încă, școala nu mai este percepută ca un factor de stres, conectarea informațiilor cu mediul real de viață, creșterea performanței școlare, precum și ancorarea emoțională, atât de necesară vremurilor noastre.

Prin abordarea holistică, profesorul creează o sinergie care va păstra latura umanității într-o lume acaparată de tehnologie.

Bibliografie: Györgydeak A. Patricia, *A holistic approach in teaching the English language*, 2023 (lucrare pentru obținerea Gradului didactic I)